19.2.2018

Dnro TAS/92/2018

Eduskunta

työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Lausunto hallituksen esityksestä, jossa ehdotetaan mahdollisuutta tehdä oppisopimus lisätyön tarjoamisvelvollisuuden tai takaisinottovelvollisuuden estämättä (HE 189/2017)

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt tasa-arvovaltuutetulta lausuntoa hallituksen esityksestä työsopimuslain ja kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain muuttamisesta siten, että työnantaja voisi jatkossa tehdä opiskelijan kanssa ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun oppisopimuksen työnantajalle laissa säädetyn lisätyön tarjoamisvelvollisuuden ja takaisinottovelvollisuuden estämättä. Lisäksi valtion virkamieslakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työnantajan voisi tehdä vastaavan oppisopimuksen valtion virkamieslaissa säädetyn työntarjoamisvelvollisuuden estämättä.

Totean lausuntonani lisätyön tarjoamisvelvollisuuteen ehdotettujen muutosten osalta seuraavan:

Pidän tärkeänä ammatillisen koulutuksen saatavuuden turvaamista ja ammatillisesti koulutettujen työllistymismahdollisuuksien lisäämistä. Olen kuitenkin huolissani niistä lakiehdotuksen vaikutuksista, joita osa-aikatyötä koskevan lisätyön tarjoamisvelvollisuuden poistamisella tulisi olemaan sukupuolten tasa-arvon kannalta. Ehdotetulla lainmuutoksella pyritään lisäämään kouluttautumis- ja työllistymismahdollisuuksia tavalla, joka heikentää naisten asemaa.

Suurin yksittäinen syy osa-aikatyölle on se, ettei kokoaikatyötä ole tarjolla. Naiset, erityisesti nuoret naiset, tekevät osa-aikatyötä vastentahtoisesti yleisemmin kuin miehet. Jos osa-aikatyöhön nykyisin liittyvä lisätyön tarjoamisvelvollisuus poistetaan, vastentahtoisen osa-aikatyön osuus ja osa-aikatyöhön kytkeytyvä alityöllisyys kasvavat entisestään. Hallituksen esityksenkin mukaan tämä haitallinen vaikutus tulisi kohdistumaan selvästi useammin naisiin kuin miehiin.

Osa-aikatyötä vasten tahtoaan tekevien työntekijöiden köyhyysriski on erityisen suuri, mikä todetaan myös hallituksen esityksessä. Ehdotettu lainmuutos kasvattaisi niiden työntekijöiden osuutta, jotka eivät tule työllään toimeen. Tämä merkitsisi työtä tekevien, erityisesti naistyöntekijöiden köyhyyden lisääntymistä.

Katson, että osa-aikatyöhön liittyvää lisätyön tarjoamista voidaan sosiaalisista syistä rajoittaa lähinnä vain vammaisten ja vajaatyöllisten kouluttautumisen ja työllistymisen hyväksi.

Tasa-arvovaltuutettu Jukka Maarianvaara

Tämä asiakirja on lähetetty vastaanottajalle sähköisesti. Asiakirjan allekirjoitettu taltiokappale säilytetään tasa-arvovaltuutetun toimistossa.